

Felip Ojeda. Experiència en un hospital universitari al Txad

La manca de professionals de la salut als països africans, repte del segle XXI

Des de fa uns anys, un dels problemes més greus detectats en les àrees més pobres del planeta és la manca de professionals de la salut. Hi manquen metges, infermeres, llevadores, etc.

Durant molt anys, la situació de la sanitat a l'Àfrica es va pal·liar amb la bona voluntat d'un grupat de voluntaris i missioners que deixaven els seus coneixements i, moltes vegades, la seva vida al servei d'altri. Aquesta situació ha anat canviant progressivament des dels anys 60 del segle passat. Cada vegada menys professionals estan disposats a prestar els seus serveis en aquest països, on la manca de recursos, comunicacions i mitjans impedeixen un desenvolupament normal. A més, la població dels països desenvolupats ha optat pel sistema de donar diners i, amb això, ja fan prou. Lamentablement els diners no són tan efectius com el compromís personal real, i no parlo del turisme mèdic dels cooperants que visiten zones deprimides i estan deu o quinze dies donant un cop de mà, o de la compra de material mèdic sofisticat que no resisteix les condicions climàtiques ni de feina en aquests països.

També caldria afegir-hi els usos i costums locals, així com la política local, que no només no facilita les tasques de col·laboració, sinó que en moltes ocasions les dificulta. El problema és encara més greu quan amb la bona voluntat i la manca de vista d'organitzacions humanitàries

es paguen estudis a africans que, una vegada instal·lats a Europa o als Estats Units d'Amèrica no tornen al seu país. Aquest èxode constant de cervells, despobla l'Àfrica dels seus millors valors i la priva del recurs més important: l'humà.

Noves estratègies s'han posat en marxa amb la idea de dotar de professionals propis aquests països. Una de les més importants és la formació de qualitat en escoles d'infermeria i medicina, amb l'obtenció de títols que només siguin vàlids a l'Àfrica i amb sistemes de beques amb retorn mitjançant serveis en zones rurals o urbanes necessitades. En aquesta línia es treballa a Le Bon Samaritain, a N'Djamena.

Es tracta d'una universitat de caire privat en què tots els alumnes estan becats i sotmesos a un compromís de retorn de les beques mitjançant el seu treball a zones rurals del Txad. Així mateix, el títol només té validesa a l'Àfrica.

Els primers estudiants d'aquesta innovadora universitat ja estan a quart curs i realitzen les seves pràctiques a les instal·lacions de l'hospital de 8 a 11.30 h, hora en què comencen les classes teòriques.

El degà d'aquesta facultat es el Dr. Farak, d'origen libanès, i els diversos professors, a part dels professionals de l'hospital, són d'origen europeu i acudeixen durant un període variable per donar les classes personalment en francès i, ocasionalment, en anglès.

El director de l'hospital, l'italià Dr. Sansin, coordina el treball assistencial i porta personalment el tema més greu en aquest països: la farmàcia.

Aquestes dues persones, amb experiència dilatada a l'Àfrica i unes ganes de treballar incansables, porten el projecte inspirat i dirigit de P. Ghirardi, un missioner jesuïta que porta quaranta anys a les zones més deprimides del Txad.

Els estudiants són fantàstics, tenen moltíssimes ganes d'aprendre i treballar i en certa manera són com els residents a Europa. Disposen de

connexió a Internet i d'una biblioteca acceptable, però saben que el tipus de medicina que hauran de practicar no és l'europea. Saben on estan i les eines de què disposen, i saben optimitzar-les al màxim.

Viuen en uns barracons a la vora de la missió i disposen d'instal·lacions a la universitat per fer el menjar, rentar la roba, etc. Els de primer any estan ocupant provisionalment les sales d'hospitalització del que serà el bloc privat de l'hospital.

El bloc privat, més confortable que el públic, amb habitacions individuals i aire condicionat, en un futur haurà de costejar les despeses de l'hospital per poder atendre a un preu raonable la població sense recursos, ja que al Txad no hi ha seguretat social i tota l'assistència sanitària és de pagament.

Aquest plantejament significa una nova manera d'enfocar els problemes de desenvolupament a l'Àfrica donant les eines per millorar i no només cobrint les necessitats peremptòries d'una població molt necessitada.

Felipe Ojeda
Director del Servei de Ginecologia i Obstetrícia de l'HGG

